

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб, про результати роботи за шість місяців», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Пузійчуком А. В. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 15296 від 04.06.2026)

Комітет на засіданні 8 червня 2026 року (протокол № 266), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від

5 червня 2026 року (електронна картка документа (2252173), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб, про результати роботи за шість місяців», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Пузійчуком А. В. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 15296 від 04.06.2026), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Комітет зазначив, що відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту тимчасової слідчої комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії

Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку тимчасової слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів тимчасової слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки тимчасової слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем тимчасової слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 4 грудня 2025 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до

законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб (Постанова Верховної Ради України № 4707-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий Верховною Радою України не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 4 червня 2026 року.

Так, 4 червня 2026 року, народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Пузійчуком А. В. та іншими (всього 13 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про звіт Тимчасової слідчої комісії про результати роботи за шість місяців (реєстр. № 15296), а також, власне, звіт Тимчасової слідчої комісії про результати роботи за шість місяців (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

З огляду на це Комітет зауважив, що Тимчасовою слідчою комісією не враховано позицію Комітету, висловлену у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156), в якому Комітет наголошував на тому, що термін подання звіту тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу Верховній Раді України охоплюється строком, протягом якого Верховною Радою України має бути заслухано цей звіт. У свою чергу це вимагає від тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії під час подання звіту про виконану роботу врахування календарного плану роботи сесії Верховної Ради України, а також особливостей організації роботи Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, з метою забезпечення розгляду Верховною Радою України звіту про виконану роботу в строк, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 15296) Комітет зазначив таке.

Згідно з пунктами 1 та 2 проекту Постанови Верховній Раді України пропонується взяти до відома та «направити звіт Тимчасової слідчої комісії про результати роботи за шість місяців Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України, Державній аудиторській службі України, Офісу Генерального прокурора, Державному бюро розслідувань, Службі безпеки України, Бюро економічної безпеки України, Національній поліції України, обласним, Київській міській державним адміністраціям, Національній академії наук України та галузевим академіям наук для розгляду в межах їх компетенції та відповідного реагування».

Комітет звернув увагу на те, що пунктом 3 частини третьої статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та пунктом 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання, зокрема, щодо направлення висновків тимчасової слідчої комісії відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі для реагування згідно із законом.

Беручи до уваги наведене, Комітет зазначив про необхідність приведення тексту пункту 2 проекту Постанови у відповідність до наведених вимог Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України.

2. Щодо Звіту Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив таке.

2.1. На сторінках 25-28 Звіту вказано те, що на засіданні 28 квітня 2026 року Тимчасова слідча комісія прийняла рішення рекомендувати, зокрема:

«б) Національній поліції України:

провести перевірку стану досудових розслідувань кримінальних проваджень №№ 1201510000000882, 12015100060007625, 42020101060000121, 12025100000001344, 42018100000000317, відкритих за фактами, пов'язаними із незаконним захопленням державного майна та земельних ділянок, що призвело до забудови території акціонерного товариства «Завод “Арсенал”» у м. Києві, можливість об'єднання кримінальних проваджень задля оптимізації проведення слідчих дій та використання ресурсів;

провести перевірку законності закриття кримінальних проваджень №№ 42020101060000310, 12019100100009226;

посилити взаємодію між слідчими підрозділами та органами прокуратури для оперативного проведення слідчих дій, організації проведення технічних, будівельно-технічних, земельно-кадастрових, екологічних, фінансових експертиз та застосування забезпечувальних заходів щодо корпусів та споруд акціонерного товариства «Завод “Арсенал”» у м. Києві, договорів, активів або документів (тимчасова заборона будівництва, арешт майна, забезпечення доказів);

прискорити закінчення досудових розслідувань кримінальних проваджень та складення обвинувальних актів з подальшим затвердженням їх прокурором та направленням до суду за фактами, пов'язаними із незаконним захопленням державного майна та земельних ділянок, що призвело до забудови території акціонерного товариства «Завод “Арсенал”» у м. Києві, для забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду у відповідності із

завданнями, визначеними Кримінальним процесуальним кодексом України;

7) Державному бюро розслідувань:

провести перевірку стану досудових розслідувань кримінальних проваджень №№ 4201700000001215, 62021170010000177, 62022000000000317, 62021000000000300, відкритих за фактами дій посадових осіб, пов'язаних із незаконним захопленням державного майна та земельних ділянок, незаконною приватизацією, що призвело до забудови території акціонерного товариства «Завод «Арсенал»» у м. Києві;

провести перевірку правильності правової кваліфікації діянь, інкримінованих підозрюваним (обвинуваченим) у зазначених кримінальних провадженнях, та, у разі встановлення невідповідності фактичних обставин елементам інкримінованих статей, вжити заходів щодо їх перекваліфікації відповідно до норм Кримінального кодексу України та процесуального порядку, передбаченого Кримінальним процесуальним кодексом України;

прискорити закінчення досудових розслідувань кримінальних проваджень та складення обвинувальних актів з подальшим затвердженням їх прокурором та направленням до суду за фактами, пов'язаними із незаконним захопленням державного майна та земельних ділянок, незаконної приватизації, що призвело до забудови території акціонерного товариства «Завод «Арсенал»» у м. Києві, для забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду у відповідності із завданнями, визначеними Кримінальним процесуальним кодексом України;

8) Офісу Генерального прокурора, Київській міській прокуратурі:

провести перевірку стану досудових розслідувань кримінальних проваджень №№ 12015100000000882, 12015100060007625, 42020101060000310, 12019100100009226, 42020101060000121, 12025100000001344, 42018100000000317, 42017000000001215, 62021170010000177, 62022000000000317, 62021000000000300, пов'язаних із незаконним захопленням державного майна та земельних ділянок, що призвело до забудови території акціонерного товариства «Завод «Арсенал»» у м. Києві:

провести аналіз реєстрації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань зазначених кримінальних проваджень, зокрема з метою оптимізації проведення досудового розслідування шляхом їх об'єднання, доручення здійснення досудового розслідування іншому органу досудового розслідування, передачу йому матеріалів та відомостей у разі неефективного розслідування;

перевірити відповідність дій слідчих та процесуальних керівників вимогам Кримінального процесуального кодексу України, своєчасність та

повноту проведених слідчих дій, обґрунтованість відмов у проведенні окремих дій, строки виконання експертиз, наявність або відсутність перешкоджань слідству у відповідних кримінальних провадженнях;

оцінити наявність конфлікту інтересів, фактів перешкоджання слідству, зловживань або корупційних ризиків у процесі розслідування;

у разі встановлення фактів нанесення державі нових збитків або порушення проведення слідства вжити невідкладних заходів забезпечення кримінального провадження (тимчасова заборона будівельних робіт, арешт документів/активів, інші заходи) для запобігання завданню шкоди публічним інтересам;

Офісу Генерального прокурора взяти на особистий контроль хід досудового розслідування у кримінальних провадженнях з метою забезпечення його всебічності, повноти та неупередженості, а також забезпечити контроль за підтриманням державного обвинувачення в суді у кримінальних провадженнях №№ 62021170010000177 та 62022000000000317, направлених до суду з обвинувальними актами;

2. Направити це рішення зазначеним у пункті 1 державним органам для розгляду, відповідного реагування та надання у місячний строк Тимчасовій слідчій комісії інформації про результати розгляду цього рішення».

З огляду на це Комітет зазначив, що відповідно до положень частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Пунктом 33 частини першої статті 85 Конституції України передбачено, що до повноважень Верховної Ради України належить здійснення парламентського контролю у межах, визначених Конституцією України та законом.

Згідно з положеннями частини першої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає у письмовому звіті, який має містити висновки і пропозиції про: факти і обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти і обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася.

Своєю чергою, при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання, зокрема, щодо: направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії Генеральному прокурору для їх вивчення та відповідного реагування; направлення висновків тимчасової слідчої комісії для реагування відповідному державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі згідно із законом

(підпункти 1 та 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Разом з цим, висновки і пропозиції тимчасової слідчої комісії не є вирішальними для органів, які здійснюють кримінальне провадження (частина четверта статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина п'ята статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Враховуючи наведене, Комітет привернув увагу до позиції Конституційного Суду України, яка викладена у рішенні від 11 квітня 2000 року № 4-рп, зокрема: «Як впливає із статті 19 Конституції України та чинного законодавства, органи державної влади... їх представники не повинні втручатись у діяльність прокуратури... Це стосується і Верховної Ради України, її органів та народних депутатів України. Такий висновок впливає з того, що Конституція України серед повноважень Верховної Ради України безпосередньо не передбачає здійснення контролю за діяльністю прокуратури, а правом надавати собі додаткові контрольні повноваження шляхом прийняття відповідного закону Верховна Рада України не наділена».

Крім цього, Комітет звернув увагу на позицію Великої Палати Верховного Суду, яка викладена в Постанові Верховного Суду від 28.04.2021 (Справа № 9901/167/20):

«56. Як зазначалось, пункт 1 частини третьої статті 23 Закону № 400-IX надає Верховній Раді України при розгляді висновків і пропозицій ТСК можливість у разі необхідності лише вирішити питання щодо направлення матеріалів слідчої комісії до Генеральної прокуратури України для їх вивчення та відповідного реагування.

57. Отже, Верховна Рада України не наділена повноваженнями здійснювати контроль за процесуальною діяльністю органів досудового розслідування і прокуратури та надавати рекомендації вжити заходів реагування за фактами, наведеними у попередньому звіті ВРУ, поновлювати та/або зупиняти, відновлювати або припиняти кримінальні провадження тощо, а лише може направити висновок Тимчасової слідчої комісії для відповідного реагування»¹.

2.2. На сторінці 66 Звіту зазначено про те, що «на виконання рішення Комісії від 20 травня 2026 року підготовлено проект Закону про внесення змін до статті 5 Закону України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» реєстр. № 15290 від 2 червня 2026 року».

¹ Постанова Верховного Суду від 28 квітня 2021 року про визнання протиправним та скасування підпункту 4 пункту 3 Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю за розслідуваннями нападів на Катерину Гандзюк та інших громадських активістів протягом 2017-2018 років» від 17 червня 2020 року № 712-IX.

З огляду на це Комітет звернув увагу на те, що 11 березня 2026 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічного сектору науки (Постанова Верховної Ради України № 4815-IX), одними з основних завдань якої було визначено підготовку пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правового регулювання академічного сектору науки та розроблення проектів законів України про Національну академію наук України та національні галузеві академії наук, про внесення відповідних змін до деяких законів України.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб, про результати роботи за шість місяців», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Пузійчуком А. В. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 15296 від 04.06.2026), і прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

